

Pestprotocol

Openbare basisschool

Sterrendonk

Inhoudopgave

1	Inleiding	3
2	Plagen en pesten: definitie en afbakening	4
2.1	Wat is pesten?	
2.2	Wat is plagen?	
2.3	Plagen versus pesten: de verschillen	
2.4	Vormen van pesten	
3	Maatregelen OBS Sterrendonk tegen pestgedrag	5
3.1	Wat doet de school preventief?	
3.2	Regels t.a.v. sociale media	
3.3	Wat doet de school repressief (binnen en buiten de klas)?	
3.4	Stappenplan in fases en sanctiebeleid OBS Sterrendonk	
3.5	Verwijdering van leerlingen	
4	Rolverdeling betrokkenen	9
4.1	Taak van de schoolleiding	
4.2	Taak van de leerkracht	
4.3	Taak van de ouders	
4.4	Taak van de IB-er	
4.5	Politie	
4.6	Bestuur	
4.7	Klachtencommissie	
5	Bijlagen	10

1 Inleiding

Dit protocol beschrijft de wijze waarop de OBS Sterrendonk invulling geeft aan het realiseren van een pestvrije school. Alle betrokken hierbij (kinderen, ouders, leerkrachten, de directie, de IB-er, het bestuur en de politie) hebben hierin ieder hun aandeel en rol. Het algemene streven is om er alles aan te doen om de aan de Sterrendonk toevertrouwde kinderen een zo veilig mogelijke omgeving te bieden, zodat zij zich optimaal kunnen ontwikkelen.

Een veilige schoolomgeving houdt niet op bij de schoolmuren. Ook daarbuiten kunnen kinderen elkaar lastigvallen met pestgedrag. Wanneer kinderen van onze school door medeleerlingen digitaal gepest worden spannen we ons in om het pesten te laten stoppen. Ook maakt de school zich sterk voor het veiligstellen van de route van huis naar school en andersom. Waar kinderen de gang naar school als onveilig ervaren onderneemt de school actie.

Een goede samenwerking met de ouders is van groot belang bij het tegengaan van pesten. Wij verwachten van ouders dat zij het pestprotocol onderschrijven bij aanmelding van hun kind op onze school. Via de links voor ouders op onze website kunnen ouders zich laten informeren over de achtergronden van pesten in het algemeen en maatregelen om pesten tegen te gaan.

Het pestprotocol is een document dat alle belanghebbenden handvatten aanreikt om pestgedrag en de hiervan afgeleide problemen (vroegtijdig) te kunnen herkennen en een adequate set van maatregelen ter beschikking te stellen om pesten aan te pakken. Idealiter ligt de focus op het voorkomen van pestgedrag, maar in die gevallen dat pesten toch optreedt, is het zaak dit gedrag zo snel mogelijk een halt toe te roepen en de gevolgen van het pestgedrag te minimaliseren. Het effect van dit alles valt of staat met de bekendheid van de geldende regels en afspraken bij alle betrokkenen, de mate waarin deze worden uitgedragen en uiteindelijk worden gehandhaafd.

Het allerhoogste goed voor de OBS Sterrendonk is dat alle aan ons toevertrouwde kinderen, op basis van onderlinge steun en wederzijds respect, plezier hebben om naar school te gaan.

Dit protocol is vastgesteld door team, directie en MR van OBS Sterrendonk op 26-11-2009, aangepast op 1-8-2020.

2 Plagen en pesten: definitie en afbakening

2.1 Wat is pesten?

Pesten is het langdurig en regelmatig lastig vallen van iemand met de bedoeling de ander fysiek of emotioneel pijn te doen. Er is steeds sprake van een machtsverschil tussen de pester en het slachtoffer. Meestal gebeurt het in groepsverband en regelmatig gespreid in de tijd.

2.2 Wat is plagen?

Plagen daarentegen is van korte duur en speelt zich af tussen gelijken: de ander kan gemakkelijk terug plagen. De term 'plagen' wordt wel eens gebruikt om pesten goed te praten. Omgekeerd wordt de term pesten te snel gebruikt als het in feite over plagen, ruzie of een andere storend gedrag gaat. Bij ruzie is er niet noodzakelijk een ongelijke machtsverhouding, zodat de kinderen het meestal zelf kunnen oplossen.

2.3 Plagen versus pesten: de verschillen

Plagen	Pesten
gelijkwaardigheid	machtsverschil
wisselend 'slachtofferschap'	hetzelfde slachtoffer
humoristisch	kwetsend
af en toe	vaak/voortdurend

2.4 Vormen van pesten

Verbaal en/of fysiek

Vormen van pesten openbaren zich in de dagelijkse praktijk onder meer in:

- Altijd een bijnaam, nooit bij de eigen naam genoemd worden;
- Een klasgenoot voortdurend ergens de schuld van geven ('zondebok')
- Opmerkingen maken over zaken als: huidskleur, haardracht of kleding.
- Isoleren/buiten sluiten.
- Buiten opwachten
- Iemand bedreigen
- Fysiek benaderen (schoppen, slaan, spugen, wegduwen)
- Op weg naar huis achter degene die gepest wordt aanlopen of fietsen
- Naar het huis van het slachtoffer gaan.
- Bezittingen afpakken
- Schelden
- Uitlachen

Digitaal

Kinderen kunnen thuis of op school gepest worden via de computer (bijvoorbeeld mail en msn) of mobiele telefoon.

Voorbeelden daarvan zijn: iemand uitschelden, vernederen, buitensluiten.

3. Maatregelen OBS Sterrendonk tegen pestgedrag

3.1 Wat doet de school preventief?

Afspraken en regels

- In de eerste schoolweek wordt in elke klas een kringgesprek gehouden waarbij de kinderen met elkaar omgangsregels afspreken. We vinden het belangrijk dat kinderen zelf naar elkaar uitspreken dat ze de intentie hebben om op een prettige manier met elkaar om te zullen gaan gedurende het voorliggende schooljaar. De omgangsregels worden door de leerkracht op een groot papier geschreven en in de klas opgehangen. Het blad blijft het hele schooljaar in het klaslokaal hangen en waar nodig wordt er door de leerkracht naar verwezen. Tijdens dit kringgesprek komt het verschil tussen plagen en pesten aan bod. De **termen pester, slachtoffer en meeloper** worden besproken om kinderen inzicht te geven in de structuur van pesten.
- Op school gelden vaste schoolregels en omgangsregels waar alle leerlingen zich aan dienen te houden. De regels hangen vanaf groep 3 voor kinderen en ouders duidelijk zichtbaar in de klaslokalen. Alle leerkrachten kunnen leerlingen aanspreken op ongewenst gedrag in en rond het schoolgebouw.
- In groep 5 t/m 8 wordt aan het begin van het schooljaar een gebonden kringgesprek gehouden over veilig gebruik van computers. Bij de schoolcomputers hangt een lijst met uitgangspunten voor veilig internetten. (Internetetikette) Kinderen kunnen voor thuis deze lijst ook meekrijgen. De lijst internetetikette lijst hangt in groep 5 t/m 8 bij de leerlingcomputers.

Een prettige sfeer en een positieve benadering

- Leerkrachten zetten zich ervoor in een prettige sfeer te scheppen op school, waarin alle leerlingen zich thuis voelen. De leerlingen worden positief benaderd door de leerkracht. De leerkracht geeft hierbij het goede voorbeeld. We werken eerder met beloningen en aanmoedelingen dan met straffen. We proberen het gewenste gedrag te bevestigen, hoe klein of onopvallend het goede gedrag ook is. Dit doen we door kinderen bij de les te betrekken, hen aan te moedigen, te helpen, te corrigeren, het gevoel te geven dat ze erbij horen. We delen pluimen uit en zorgen ervoor dat alle kinderen hier een keer voor in aanmerking komen.
- We helpen kinderen bij het oplossen van problemen, zoals ruzies wanneer zij daar zelf moeite mee hebben. We leren kinderen om ruzies op een rustige manier verbaal op te lossen waarbij er goed naar elkaar geluisterd wordt.
- We dragen uit dat 'communicatie' te allen tijde gebaseerd is op gelijkwaardigheid, dus op een basis van vertrouwen en respect.
- Leerkrachten voorkomen dat kinderen worden uitgelachen. We spreken uit dat fouten maken bij het leerproces hoort en we stimuleren de kinderen elkaar te helpen. Leerlingen worden door leerkrachten niet gekleineerd.

De sociale cohesie in de groep zichtbaar maken

- Tweemaal per schooljaar nemen we in groep 5 t/m 8 een sociogram af. De leerkracht krijgt zodoende een beeld van het groepsproces en kan alerter reageren en ongewenst gedrag eerder signaleren en dus bijsturen.
- Het sociogram wordt door de leerkracht met de IB-er besproken tijdens de leerlingbespreking. Wanneer een kind een eenling of zondebok in de groep dreigt te worden, wordt samen met de IB-er een plan bedacht om dit verder te voorkomen.

Sociaal gedrag aanleren

- We realiseren ons dat de leerkracht een grote invloed heeft op de sociale cohesie binnen de groep. Leerkrachten kunnen met hun houding en gedrag de gedragingen van kinderen aansturen en bijsturen. In het geval dat dit niet lukt bij een bepaalde leerling, schakelt de leerkracht de hulp van de IB-er in. De IB-er kan klassenbezoeken afleggen, de leerkracht van advies voorzien en deskundige hulp inschakelen.

- Vanaf groep 3 geven we elke 14 dagen een les sociaal emotionele ontwikkeling uit de methode: "Kinderen en hun sociale talenten"
In de kleutergroepen stelt de leerkracht een sociaal emotioneel thema aan de orde op het moment dat het speelt. Op deze manier vergroten we de sociale vaardigheden van onze leerlingen.
- In gevallen waarbij een leerling moeite heeft met het aanknopen van positieve sociale contacten met leeftijdgenoten wordt via de IB-er bij de ouders de mogelijkheid van Sova trainingen aangereikt.

Anti-discriminatie

- In de groepen 5 t/m 8 komen tijdens kringgesprekken en klassengesprekken thema's aan bod die te maken hebben met discriminatie. Dit gebeurt veelal naar aanleiding van onderwerpen uit methodes, tv weekjournaal en de actualiteit. Kinderen worden voorgelicht over de ongewenstheid van discriminatie en de effecten ervan. Te denken valt aan discriminatie m.b.t. geloof, huidskleur, klasse, seksualiteit.
Voor het kijken naar het tv weekjournaal in groep 7-8 wordt een kwartier extra uitgetrokken. De leerkracht kan de uitzending stopzetten om tussendoor of na afloop inhoudelijk in te gaan op de behandelde onderwerpen.
- Leerkrachten behandelen alle kinderen gelijk. Er wordt geen verschil gemaakt in jongens en meisjes bij het verdelen van de taken.
- In groep 7-8 wordt jaarlijks het "Anne Frankproject" behandeld. Door dit project zijn thema's als rassendiscriminatie, Jodenvervolging en de multiculturele samenleving verankerd in het lesprogramma.

3.2 Regels t.a.v. sociale media

Sociale media

- Sociale media is een verzamelnaam voor alle internettoepassingen die het mogelijk maken om informatie met elkaar te delen op een eenvoudige en vaak leuke manier. Het gaat hierbij niet alleen om informatie in de vorm van tekst (nieuws, artikelen). Ook geluid (podcasts, muziek) en beeld (fotografie, video) worden gedeeld via sociale media (Instagram, YouTube, Facebook, Twitter enz). De essentie van sociale media is dat iemand er informatie deelt over zichzelf, over anderen of over een bepaald onderwerp. Dit protocol dient ervoor om alle betrokkenen bij onze school te beschermen tegen de mogelijk negatieve gevolgen van de sociale media.

Bij onze school gelden voor leerlingen de volgende afspraken voor het gebruik van sociale media:

- Deel op verantwoorde wijze kennis via sociale media, rekening houdend met de goede naam van je school en iedereen die hierbij betrokken is;
- Publiceer geen vertrouwelijke informatie op sociale media;
- Publiceer geen beeldmateriaal van medeleerlingen zonder de uitdrukkelijke voorafgaande aantoonbare toestemming van ouders (als de leerling jonger is dan 16 jaar) of de leerling zelf (als deze ouder dan 16 jaar is);
- Weet dat publicaties op sociale media altijd vindbaar (openbaar) en moeilijk vernietigbaar zijn.
- Neem contact op met een meester of juf als er twijfel bestaat over een publicatie of over de raakvlakken met onze school.

3.3 Wat doet de school repressief (binnen en buiten de klas)?

Als het pesten aanhoudt?

Pesten kan je nooit goedpraten. We moeten echter onder ogen zien dat pesten deel zal uitmaken van het schoolleven. We gaan ervan uit dat het ons niet verder helpt als we pesten zien als 'abnormaal' of 'door en door slecht'. De pester moet de kans krijgen te erkennen dat er een probleem is, hij moet hulp krijgen om te beseffen welke pijn hij teweeg brengt. Hij moet vooral ervaren dat elk initiatief om zich

anders te gedragen geapprecieerd wordt. Dat kan alleen als je de pester op basis van vertrouwen benadert.

Bij de aanpak van pestgedrag zal eerst onderzocht moeten worden wat de aard is van het pestgedrag en wie er bij betrokken zijn in welke rol.

We gaan hierbij uit van het 5 sporenbeleid(*****)

***Hulp geven aan het gepeste kind**

De leerkracht voert een gesprek onder vier ogen met het gepeste kind. Tijdens dit gesprek wordt het slachtoffer vooral aangemoedigd om over zijn gevoelens te praten. Feiten mogen verteld worden, maar zijn niet het allerbelangrijkste. Om het stappenplan verder te kunnen doorvoeren is het noodzakelijk dat de leerkracht weet **wie** bij het pesten betrokken is. Het is ook belangrijk dat het slachtoffer het proces goed begrijpt en dat hij weet dat het doel is dat het pesten stopt.

***Aanpak gedrag van de pester.**

De leerkracht voert een ernstig gesprek met de pester en wijst de pester op de aard en gevolgen van het pesten. Na dit gesprek blijft de leerkracht het gedrag van de pester en het gepeste kind observeren. Als de oorzaak enigszins duidelijk is, probeert de leerkracht vervolgens de gevoeligheid van de pester te vergroten voor wat hij met het gepeste kind uithaalt.

Om te komen tot een passende en effectieve benadering is het van belang z.s.m. inzicht te krijgen in de reden voor het pestgedrag. Hiertoe worden probleemoplossende gesprekken gevoerd door de leerkracht, eventueel in samenwerking met de IB-er. De IB er kan zondig de schoolmaatschappelijk werker inschakelen. De locatiedirecteur wordt ingelicht

***Aanpak van de meelopers**

De meelopers moeten aangesproken worden op de effecten van hun gedrag. De meeloper is een passieve pester. Hij is medeplichtig aan het pesten. De meeloper blijft op afstand en doet niets om het pesten te laten stoppen. Hij neemt het niet op voor het slachtoffer.

De pesters, de meelopers en enkele eerder behulpzame leerlingen worden samengeroepen op een rustige plek waar een positieve sfeer heerst. Het slachtoffer maakt geen deel uit van de groep. Zo worden discussie, beschuldigingen en ontkenning vermeden. De leerkracht vertelt het groepje hoe het slachtoffer zich voelt. Op geen enkel moment worden details of feiten besproken en er worden geen beschuldigingen geuit.

***Inschakelen leerkrachten (team);**

De verantwoordelijkheid wordt gedeeld.

Pestgedrag is niet gebonden aan tijd of plaats. Het is daarom van belang dat het probleem in breed verband kenbaar wordt gemaakt en er intensief wordt samengewerkt met de leeromgeving van pester en zijn slachtoffer. Ook andere leerkrachten kunnen observeren en de pester en het slachtoffer in de gaten houden. Het pestverhaal wordt besproken in een bouw- of teambespreking.

Leerkrachten worden geïnformeerd over achtergrond, signalen, gevolgen, oorzaken en aanpak.

Er is collectieve controle op de afspraken.

***Inschakelen ouders**

De leerkracht neemt contact op met de ouders van het gepeste kind en met de ouders van de pester. De ouders worden ingelicht over het pesten. Aan de ouders van de pester wordt gevraagd te helpen een eind te maken aan het probleem. Wanneer het pesten aanhoudt helpt de IB-er bij het zoeken naar een oplossing. Een van de mogelijkheden daarbij is het aanbieden van een sovatraining. Dit kan zowel voor de pester als voor het slachtoffer gelden.

3.4 Stappenplan bij pestgedrag in fases en sanctiebeleid

gedrag	actie	wie	sancties
1. Eenmalig pestgedrag	-Gesprek met slachtoffer -Observeren groep en meelopers -Noteren in dotcom	leerkracht	-Gesprek met pester over omgangsregels -Ingaan op sancties
2. Herhaaldelijk pestgedrag	-Gesprek met slachtoffer -Observeren groep en meelopers -Noteren in dotcom -Inlichten locatiedirecteur	leerkracht	-Gesprek met pester over omgangsregels -Ingaan op sancties -Straffend gesprek met pester -Straf geven: *In de pauze binnen blijven of *Regels overschrijven of *Opstel schrijven over pesten
	-Korte notitie bijhouden	Locatiedirecteur	
2. Pesten blijft doorgaan	-Gesprek met slachtoffer -Gesprek met meelopers en enkele behulpzame leerlingen zonder de pester en slachtoffer -Noteren in dotcom -Melden bij locatiedirecteur en IB-er -Inschakelen team	Leerkracht	-Straffend gesprek met pester -Straf geven: In de pauze binnen blijven of Regels overschrijven of Opstel schrijven over pesten of -Gesprek met de ouders van de pester
	-Ondersteuning leerkracht d.m.v. aanreiken hulp voor de pester en slachtoffer. Bijv. gesprek met pester/ slachtoffer. Assisteren bij gesprek met ouders	IB-er	
	-Proces volgen	Locatiedirecteur	
3. Pester blijft toch doorgaan	-Noteren in dotcom. -Aanleggen van pestdossier	Leerkracht met IB-er en directie.	-Gesprek met de ouders van de pester Afspraak met ouders en pester over het te verwachten gedrag. Dit wordt vastgelegd op papier en getekend door de ouders -De straf gaat door
4. Pester blijft toch doorgaan Er is geen verbetering merkbaar	-Noteren in dotcom Noteren in pestdossier	Directie in overleg met het schoolbestuur van Delta onderwijs.	-Schorsings en verwijderingsbeleid wordt in gang gezet. -Zo nodig wordt aangifte gedaan bij de politie

4 Rolverdeling betrokkenen

4.1 Taak van de schoolleiding

Bewustwording

De schoolleiding is doordrongen van de ernst van de problematiek wanneer zich ooit een geval van pesten voordoet. Op elke school wordt gepest. Men moet zich realiseren dat er wat aan gedaan moet worden. De aanpak staat niet op zichzelf, maar is onderdeel van schoolbeleid in het kader van een goed pedagogisch klimaat.

Stellingname

De schoolleiding maakt naar buiten toe, zowel naar leerkrachten, naar leerlingen als naar ouders duidelijk dat pesten niet toelaatbaar is. Slachtoffers weten dat "de school" aan hun kant staat; pesters en leerlingen, die pesters kunnen worden weten dat er op ze gelet wordt.

Maatregelen

De schoolleiding zorgt dat er een pestprotocol is om pestgedrag tegen te gaan, zorgt dat iedereen op de hoogte is van het pestprotocol en zorgt dat alle geledingen de aanpak ondersteunen. De schoolleiding is verantwoordelijk dat er concrete maatregelen genomen worden, die niet na een tijdje ophouden, maar blijven voortduren. Maatregelen die zijn gericht op het regelen en ondersteunen van het bestrijden van pesten (bestrijdingsmaatregelen) en maatregelen die vangnetten voor slachtoffers in het leven roepen (vangnetmaatregelen.)

Dossiervorming

De locatiedirecteur houdt in een dossier de meldingen van pesten bij. Zodoende heeft de school een beeld van de aard en frequentie van het pesten.

4.2 Taak van de leerkracht

Bewustwording

Wat geldt voor de schoolleiding geldt ook voor de leerkracht. De leerkracht moet gespitst zijn op signalen die de kant van pesten op kunnen gaan.

Voorkomen van pesten

We passen de omgeving aan zodat er geen gelegenheid is om te pesten. We spreken schoolregels af en zien erop toe dat deze nageleefd worden. We kanaliseren agressie en geweld door in gesprek te gaan en /of afleiding te bieden. We geven leerlingen eigen verantwoordelijkheid en leren ze creatief om te gaan met schoolfrustraties. We geven zelf het goede voorbeeld.

Stellingname

De groepsleerkracht maakt naar de leerlingen toe duidelijk dat pesten ontoelaatbaar is. Slachtoffers weten dat "de leerkracht" aan hun kant staat; pesters weten dat er op ze gelet wordt.

Alertheid

Pesten gebeurt veelal stiekem, buiten het gezichtsveld van leerkracht en school. Van leerkrachten wordt een alertheid gevraagd t.a.v sociale cohesie in de groep en omgangsvormen van kinderen.

Maatregelen

Er zijn geen vaste klip en klare maatregelen die overal en altijd werken. Elke klas, elke leerkracht en elke situatie is verschillend. Op OBS Sterrendonk geldt de afspraak dat de leerkrachten de in par. 3.1 en 3.2 beschreven preventieve en repressieve maatregelen uitvoeren.

Dossiervorming

Leerkrachten noteren in dotcom alle gevallen van pesten, zowel bij pester als bij slachtoffer.

4.3 Taak van de ouders

We verwachten van de ouders dat zij direct de leerkracht van hun kind waarschuwen wanneer hun kind gepest wordt. Tevens verwachten we van ouders de school te informeren wanneer zij horen of zien dat een ander kind gepest wordt. Ouders vangen vanuit de thuissituatie vaak andere signalen op dan leerkrachten. De leerkracht neemt de nodige stappen en houdt de ouders op de hoogte. Ook van de ouders van de pester verwachten wij medewerking.

Wanneer kinderen elkaar in de thuissituatie pesten (verbaal, fysiek, digitaal) verwachten wij dat ouders onderling contact met elkaar opnemen en samen het probleem oplossen.

Wanneer het pestgedrag van invloed is op het welbevinden van het kind op school verwachten wij van de ouders dat zij de school inlichten en medewerking verlenen om het probleem te helpen oplossen.

4.4 Taak van de IB-er

Wanneer het pesten aanhoudt bespreekt de leerkracht dit met de IB-er. De IB-er voert gesprekken met het slachtoffer en zo nodig met de ouders. De IB-er op onze school is tevens vertrouwenspersoon. Bij haar kunnen de kinderen terecht om problemen te melden, of het nu over plagen, ruzie maken, pesten, of andere emotionele problemen gaat. Het taboe rond 'klikken' wordt op die manier doorbroken.

4.5 Politie

Wanneer er sprake is van fysieke of verbale bedreiging die niet stopt, wordt door de school aangifte gedaan bij de politie.

4.6 Bestuur

In fase 4 wordt het bestuur ingelicht. Het pestdossier wordt overlegd aan het bestuur. Samen met het bestuur onderneemt de schoolleiding verder stappen om het pesten aan te pakken.

4.7 Klachtencommissie

Als leerkrachten en of directie het probleem niet willen of kunnen zien, dan is ook de inschakeling van de vertrouwenspersoon van het bestuur mogelijk.

Vertrouwenspersoon van het bestuur:

*De heer J. Ligthart,
Postbus 4801 BD Breda,
Tel 06-51309909*

Indien betrokken partijen zich onheus of niet-adequaat behandeld voelen, dan staat voor hen de mogelijkheid open een klacht in te dienen ter en beoordeling voor te leggen aan de hiertoe ingestelde klachtencommissie. De hiervoor geldende klachtenprocedure is ingesteld door het bevoegd gezag van de school. Het bestuur is aangesloten bij een onafhankelijke klachtencommissie van de landelijke besturenorganisaties.

Voor de openbare scholen is dat:

*Landelijke klachtencommissie onderwijs
Postbus 185, 3440 AD Woerden
Tel 0348-405245
info@lqc-lkc.nl
www.lqc.lkc.nl*

5. Bijlagen

- 5.1 Kanjerregels
- 5.2 Schoolpleinregels; regels over buiten spelen en gebruik materialen
- 5.5 Internetetikette